Πανελλήνια Συνδικαλιστική Νοσηλευτική
Ομοσπονδία του Ε.Σ.Υ.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ
ΣΤΑ ΒΑΡΕΑ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026

ΠΑ.ΣΥ.Ν.Ο. - Ε.Σ.Υ.

Η Δικαίωση και η Διαδικασία Ένταξης στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα (ΒΑΕ)

Μετά από μακροχρόνιες, επίμονες και τεκμηριωμένες διεκδικήσεις του κλάδου μας, ένα από τα πλέον δίκαια και ζωτικά αιτήματα των Νοσηλευτών του Δημοσίου, οι οποίοι προσλήφθηκαν πριν το 2011, βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι βρίσκει επιτέλους τη θεσμική του δικαίωση.

Η ένταξη των νοσηλευτών, των βοηθών νοσηλευτών, καθώς και των οδηγών ασθενοφόρων και διασωστών του ΕΣΥ και του ΕΚΑΒ με ασφάλιση Δημοσίου στο καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (ΒΑΕ) αποτελεί ορόσημο και αποκαθιστά μια ιστορική αδικία, αναγνωρίζοντας έμπρακτα τις εξαιρετικά επίπονες, επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας σε μερικούς από τους πιο κρίσιμους τομείς της δημόσιας περίθαλψης, ανοίγοντας επιτέλους το δρόμο για τη συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη στα 62 έτη.

Εφιστούμε την προσοχή όλων των συναδέλφων ότι η ένταξη στο καθεστώς των ΒΑΕ. δεν πραγματοποιείται αυτόματα από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Απαιτείται απαραιτήτως η υποβολή εξατομικευμένης αίτησης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία διέπεται από αυστηρή αποκλειστική προθεσμία έξι **(6)** μηνών. Η έγκαιρη και ορθή τήρηση αυτής της προθεσμίας είναι απολύτως κρίσιμη για τη διασφάλιση των ασφαλιστικών σας δικαιωμάτων.

Γνωρίζοντας τη σύνδεση και την πολυπλοκότητα των ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών διατάξεων, η ΠΑ.ΣΥ.Ν.Ο. – Ε.Σ.Υ. στέκεται έμπρακτα και σταθερά στο πλευρό κάθε νοσηλευτή.

Στο πλαίσιο σύνταξης αυτού του ενημερωτικού οδηγού και για τη διασφάλιση της ορθής, ασφαλούς και απρόσκοπτης διεκπεραίωσης των αιτήσεων, εξασφαλίσαμε την αποκλειστική συνεργασία με τον καταξιωμένο εργατολόγο κ. Διονύσιο Ρίζο.

Επιπλέον ερωτήματα που δεν αναφέρονται στον οδηγό, μπορούν να αποστέλλονται στο μέιλ pasynovae@gmail.com, ώστε να υπάρχει η αντίστοιχη διευκρίνιση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Ποιοι μπορούν να ενταχθούν

Β. Αίτηση, προθεσμία και έναρξη

Γ. Εισφορές

Δ. Συνταξιοδότηση

Ε. Εξαγορά προηγούμενου χρόνου

ΣΤ. Ειδικές περιπτώσεις

Ζ. Προϋπηρεσία και χρόνος στα ΒΑΕ

Η. Εξαγορά και κρατήσεις

Θ. Σύνταξη και εφάπαξ

Ι. Πλασματικός χρόνος και άδειες

ΙΑ. Έλεγχος του ασφαλιστικού ιστορικού

ΙΒ. Υπόδειγμα αίτησης ένταξης στα ΒΑΕ

ΠΑ.ΣΥ.ΝΟ. - Ε.Σ.Υ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΟΥΝ

1. Ποιες ειδικότητες καλύπτει η ρύθμιση;

Τέσσερις ειδικότητες καλύπτει η ρύθμιση με βάση τη γραμματική της ερμηνεία. Νοσηλευτές, βοηθοί νοσηλευτών, οδηγοί ασθενοφόρων διασώστες και βοηθοί ασθενοφόρων διασώστες. Η εγκύκλιος που έχει εκδοθεί διευκρινίζει ότι πρόκειται για τις ειδικότητες που ήδη καλύπτονται για τους ασφαλισμένους του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από τον Κανονισμό ΒΑΕ.

2. Σε ποιους φορείς πρέπει να εργάζομαι;

Στα Νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας του ΕΣΥ ή στο ΕΚΑΒ. Ο νόμος και η εγκύκλιος δεν αναφέρουν άλλους φορείς, όπως στρατιωτικά ή πανεπιστημιακά νοσοκομεία εκτός ΕΣΥ.

Δεν μπορούν να ενταχθούν νοσηλευτές που εργάζονται σε προγράμματα όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι», γιατί δεν απασχολούνται σε Νοσοκομείο, Κέντρο Υγείας ΕΣΥ ή στο ΕΚΑΒ. Δεν εντάσσονται επίσης όσοι εργάζονται μεν στο νοσοκομείο, αλλά εκτελούν άλλα καθήκοντα, π.χ. διοικητικά. Η ρύθμιση αφορά μόνο όσους ασκούν πραγματικά τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους. Πιθανόν να ακολουθήσει νέο έγγραφο για αυτές τις περιπτώσεις.

3. Αφορά όλους τους νοσηλευτές του ΕΣΥ;

Αφορά όσους υπάγονται στη συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου, δηλαδή κυρίως τους μόνιμους που διορίστηκαν έως 31/12/2010. Όσοι διορίστηκαν από 1/1/2011 ασφαλίζονται για κύρια σύνταξη με τους κανόνες του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 2 ν. 3865/2010). Όσοι είχαν απασχοληθεί με οποιοδήποτε καθεστώς σε φορέα του Δημοσίου ως την 31/12/2010 και διορίστηκαν μετά την 1/1/2011 εντάχθηκαν στη συνταξιοδοτική κάλυψη του Δημοσίου και μπορούν κανονικά να υπαχθούν στη ρύθμιση.

4. Εργάζομαι ως ΙΔΑΧ/ΙΔΟΧ. Με αφορά;

Όχι άμεσα. Όσοι ασφαλίζονται στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με σχέση ΙΔΑΧ/ΙΔΟΧ, καλύπτονται ήδη από τον Κανονισμό ΒΑΕ. Η νέα ρύθμιση εξομοιώνει τους δημοσίους υπαλλήλους με αυτούς.

5. Είμαι μαία, τραυματιοφορέας ή άλλη ειδικότητα. Εντάσσομαι;

Η σχετική εγκύκλιος αναφέρει περιοριστικά μόνο τις τέσσερις ειδικότητες της ερώτησης Δεν προκύπτει από το κείμενο της εγκυκλίου ή τη διάταξη που κάνουν δέσμια την αρμοδιότητα της διοίκησης ως προς την εφαρμογή άλλες ειδικότητες. Ίσως με νέα εγκύκλιο ως τη λήξη της προθεσμίας το ακριβές πεδίο εφαρμογής να αποσαφηνιστεί διοικητικά. Αν η ειδικότητά σας είναι διαφορετική προτείνεται να ζητηθεί γραπτή απάντηση από την υπηρεσία μισθοδοσίας.

6. Είναι υποχρεωτική η ένταξη;

Όχι. Για την κύρια σύνταξη η ένταξη είναι προαιρετική και γίνεται μόνο με αίτηση. Αν όμως ενταχθείτε για την κύρια, η ένταξη τότε για την επικουρική είναι υποχρεωτική.

Β. ΑΙΤΗΣΗ, ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ

7. Πού και πώς κάνω αίτηση;

Στην υπηρεσία εκκαθάρισης μισθοδοσίας του φορέα σας (νοσοκομείο, Κέντρο Υγείας ή ΕΚΑΒ), όχι στον e-ΕΦΚΑ. Η αίτηση είναι κοινή για κύρια και επικουρική ασφάλιση. Συνιστούμε να την καταθέσετε την αίτηση, να λάβετε αριθμό πρωτοκόλλου και να κρατήσετε αντίγραφο.

8. Μέχρι πότε μπορώ να κάνω αίτηση;

Εντός αποκλειστικής προθεσμίας 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του άρθρου 40. Ο νόμος δημοσιεύθηκε στις 6/7/2026. Εφόσον το άρθρο ισχύει από τη δημοσίευση, η προθεσμία λήγει στις 6

Ιανουαρίου 2027. Η εγκύκλιος δεν αναφέρει συγκεκριμένη ημερομηνία. Καλό είναι να μην περιμένετε τις τελευταίες μέρες.

9. Τι γίνεται αν χάσω την προθεσμία;

Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές (εγκύκλιος, ενότητα Α). Δεν προβλέπεται δεύτερη ευκαιρία.

10. Από πότε μετράει ο χρόνος μου ως ΒΑΕ;

Κατά το άρθρο 40 παρ. 3, η υπαγωγή αρχίζει από την πρώτη ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης.

Παράδειγμα: αίτηση στις 15 Οκτωβρίου 2026, ένταξη από 1 Δεκεμβρίου 2026. Από τότε ξεκινά η πρόσθετη εισφορά. Όσο νωρίτερα γίνει η αίτηση, τόσο μεγαλύτερος κ ο χρόνος στα ΒΑΕ.

Γ. ΕΙΣΦΟΡΕΣ

11. Πόση είναι η πρόσθετη εισφορά ΒΑΕ;

Συνολικά η πρόσθετη εισφορά ανέρχεται στο 5,60% επί των συντάξιμων αποδοχών. Με τον όρο συντάξιμες αποδοχές εννοούμε τις τακτικές αποδοχές και τα επιδόματα που βαρύνονται με κρατήσεις.

Από το 5,60% ο εργαζόμενος πληρώνει το 3,45% συνολικά:

Κλάδος	Εργαζόμενος	Εργοδότης	Σύνολο
Κύρια σύνταξη (e-ΕΦΚΑ)	2,20%	1,40%	3,60%
Επικουρική (ΤΕΚΑ)	1,25%	0,75%	2,00%
Σύνολο	3,45%	2,15%	5,60%

12. Πόσο θα μου κοστίζει τον μήνα;

Περίπου 3,45 € ανά 100 € συντάξιμων αποδοχών. Για συντάξιμες αποδοχές 1.200 €, η κράτηση είναι περίπου 41,40 € τον μήνα. Για έναν νοσηλευτή με 25 έτη στην υπηρεσία είναι 75,9 € μηνιαίως. Η κράτηση γίνεται από τη μισθοδοσία.

13. Αν πληρώσω εισφορές ΒΑΕ αλλά τελικά δεν συνταξιοδοτηθώ με ΒΑΕ, τις χάνω;

Όχι. Όσοι έχουν καταβάλει την πρόσθετη εισφορά ΒΑΕ αλλά συνταξιοδοτούνται με άλλες προϋποθέσεις και όχι με τις προϋποθέσεις των Βαρέων παίρνουν προσαύξηση στο ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης, κατά το άρθρο 30 του ν. 4387/2016. Επομένως η καταβολή εισφορών για τα Βαρέα είναι και ένας έμμεσος τρόπος προσαύξησης της σύνταξης.

Δ. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

14. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για σύνταξη με το καθεστώς των Βαρέων;

Με την υπαγωγή στα βαρέα ένας ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να λάβει πλήρη σύνταξη γήρατος στο 62ο έτος της ηλικίας, εφόσον έχει:

- **τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης,**
- **από αυτά τουλάχιστον 12 έτη αποκλειστικά στην ειδικότητα (νοσηλευτής, βοηθός νοσηλευτή, οδηγός ή βοηθός ασθενοφόρου διασώστης),**
- **και τουλάχιστον 3 έτη στην ειδικότητα μέσα στα τελευταία 17 χρόνια πριν από τα 62 ή πριν από την αίτηση συνταξιοδότησης.**

Οι προϋποθέσεις είναι ίδιες με αυτές που ισχύουν στους νοσηλευτές του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

15. Τα 12 έτη πρέπει να έχουν διανυθεί μετά την ένταξη;

Όχι αναγκαστικά. Τον πραγματικό χρόνο στην ειδικότητα πριν από την ένταξη μπορείτε να τον αναγνωρίσετε ως ΒΑΕ με εξαγορά (βλ. ενότητα Ε).

16. Μπορεί να προσμετρηθεί για τη συμπλήρωση της 12ετίας χρόνος στα βαρέα του ΙΚΑ από εργασία στον ιδιωτικό τομέα;

Εφόσον ο χρόνος ασφάλισης στα βαρέα του ΙΚΑ έχει διανυθεί στην ίδια ειδικότητα προσμετράται κανονικά για τη συμπλήρωση της 12ετίας.

17. Τι ισχύει για την επικουρική σύνταξη;

Απαιτούνται τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης και συνταξιοδότηση για την ίδια αιτία από την κύρια σύνταξη του e-ΕΦΚΑ (άρθρο 96Α ν. 4387/2016, εγκύκλιος ενότητα Γ).

Ε. ΕΞΑΓΟΡΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

18. Τι σημαίνει εξαγορά και ποιον χρόνο μπορώ να εξαγοράσω;

Μπορείτε να αναγνωρίσετε ως ΒΑΕ τον πραγματικό χρόνο απασχόλησης που έχετε ήδη στην ειδικότητα, πληρώνοντας αναδρομικά την εισφορά ΒΑΕ. Αναγνωρίζεται όσος χρόνος χρειάζεται για να συμπληρωθούν τα 12 έτη στην ειδικότητα και τα 3 έτη στα τελευταία 17. Χρόνος σε άλλη ειδικότητα ή πλασματικός χρόνος δεν εξαγοράζεται ως ΒΑΕ.

19. Πόσο κοστίζει η εξαγορά;

Για κάθε μήνα που αναγνωρίζεται πληρώνετε ολόκληρη την εισφορά ΒΑΕ τόσο το τμήμα που αφορά τον εργαζόμενο όσο και το τμήμα που αφορά τον εργοδότη, ήτοι συνολικά 5,60% (3,60% κύρια και

2% επικουρική). Το ποσοστό υπολογίζεται στις συντάξιμες αποδοχές του μήνα που κάνετε την αίτηση εξαγοράς.

Παράδειγμα: Με συντάξιμες αποδοχές 2.200 €, κάθε μήνα κοστίζει 123,2 €. Τρία χρόνια (36 μήνες) κοστίζουν 4.435,2 € και πέντε χρόνια (60 μήνες) 7.392 €.

20. Πρέπει να πληρώσω το ποσό εφάπαξ;

Όχι. Μπορείτε να πληρώσετε εφάπαξ ή σε δόσεις όσες και οι μήνες που αναγνωρίζονται οι οποίες παρακρατώνται από τη μισθοδοσία. Αν συνταξιοδοτηθείτε πριν εξοφλήσετε, το υπόλοιπο παρακρατείται από την κύρια σύνταξη, έως ένα τέταρτο (25%) της σύνταξης τον μήνα.

21. Πού κάνω αίτηση εξαγοράς και τι παίρνω;

Στην υπηρεσία μισθοδοσίας. Η αίτηση είναι κοινή για κύρια και επικουρική, και ο ίδιος χρόνος αναγνωρίζεται υποχρεωτικά και στις δύο. Η υπηρεσία κάνει την αναγνώριση με πράξη και, μετά την εξόφληση, εκδίδει βεβαίωση που μπαίνει στον υπηρεσιακό σας φάκελο. Ζητήστε ένα αντίγραφο για το αρχείο σας.

22. Υπάρχει προθεσμία για την αίτηση εξαγοράς;

Η εγκύκλιος δεν ορίζει ξεχωριστή προθεσμία. Επειδή το κόστος υπολογίζεται στον μισθό του μήνα αίτησης, μια αίτηση πριν από μια μισθολογική άνοδο κοστίζει λιγότερο. Ασφαλέστερο είναι να υποβληθεί μαζί με την αίτηση ένταξης. Η αίτηση εξαγορά μπορεί να υποβληθεί ακόμη και με την αίτηση συνταξιοδότησης έτσι ώστε το σύνολο του ποσού εξαγοράς να παρακρατηθεί από τη σύνταξη.

23. Ο εξαγορασμένος χρόνος μετράει στο όριο πλασματικού χρόνου;

Όχι. Είναι πραγματικός χρόνος ασφάλισης που αφορά ένταξη σε ειδικό καθεστώς και δεν υπολογίζεται στο ανώτατο όριο αναγνωριστέου χρόνου των πλασματικών ετών.

ΣΤ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

24. Διορίστηκα στο ΕΣΥ μετά την 1.1.2011. Τι αλλάζει για μένα;

Εάν έχετε διοριστεί στο Δημόσιο μετά την 1/1/2011 ΧΩΡΙΣ να έχετε απασχοληθεί σε φορέα του Δημοσίου πριν την ημερομηνία αυτή, για την κύρια σύνταξη ακολουθείτε ήδη τους κανόνες του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ασφαλίζεστε στα βαρέα του ΙΚΑ. Εάν έχετε απασχοληθεί με οποιοδήποτε τρόπο (συμβάσεις έργου, ιδοχ, ημερήσια απασχόληση σε προγράμματα κλπ) πριν την 31/12/2010, τότε έχετε ενταχθεί στο συνταξιοδοτικό πλαίσιο του Δημοσίου και θα μπορείτε να υποβάλετε τη σχετική αίτηση τόσο για την υπαγωγή όσο και για την εξαγορά.

25. Αν μετακινηθώ σε άλλη θέση ή φορέα εκτός ΕΣΥ/ΕΚΑΒ;

Δεν μπορείτε να συνεχίσετε υπαγωγή σε καθεστώς ΒΑΕ εάν μετακινηθείτε. Ομοίως ΔΕΝ μπορεί να υποβληθεί αίτημα αναγνώρισης για χρόνο στην ειδικότητα που έχει διανυθεί πριν από μετακίνηση. Έτσι εάν ένας νοσηλευτής σήμερα έχει μετακινηθεί σε θέση Διοικητικού ΔΕΝ μπορεί να υποβάλει αίτηση εξαγοράς αναδρομικά της περιόδου που βρισκόταν σε νοσηλευτική υπηρεσία.

26. Μπορώ να ανακαλέσω την ένταξη;

Ο νόμος και η σχετική εγκύκλιος δεν προβλέπουν ανάκληση ή διαδικασία αποχώρησης. Θεωρήστε την αίτηση οριστική.

27. Θα βγει κι άλλη απόφαση για τη διαδικασία;

Το άρθρο 40 (τελευταία παράγραφος) επιτρέπει στον Υπουργό Εργασίας να εξειδικεύσει τη διαδικασία με απόφαση. Έως σήμερα δεν έχει εκδοθεί τέτοια απόφαση. Η αίτηση μπορεί να γίνει ήδη με βάση τον νόμο και την εγκύκλιο.

28. Πώς θα δω ότι εντάχθηκα;

Από τον μήνα ένταξης θα πρέπει να εμφανίζεται στο εκκαθαριστικό μισθοδοσίας η πρόσθετη κράτηση ΒΑΕ (2,20% κύριας και 1,25% επικουρικής). Αν δεν εμφανιστεί, επικοινωνήστε άμεσα με την υπηρεσία μισθοδοσίας, έχοντας μαζί σας τον αριθμό πρωτοκόλλου της αίτησης.

29. Είμαι ήδη κοντά στα 62. Αξίζει να κάνω αίτηση;

Εξαρτάται από τον χρόνο που έχετε στην ειδικότητα. Αν έχετε ήδη 15 έτη ασφάλισης, με τουλάχιστον 12 στην ειδικότητα και 3 στα τελευταία 17, η εξαγορά αυτού του χρόνου μπορεί να σας επιτρέψει να συνταξιοδοτηθείτε στα 62 αντί για αργότερα. Συγκρίνετε το κόστος της εξαγοράς (ερώτηση 19) με τα χρόνια σύνταξης που κερδίζετε, και ζητήστε εξατομικευμένο υπολογισμό σύνταξης πριν αποφασίσετε. Η εναλλακτική για το 62ο έτος της ηλικίας είναι τα 40 έτη ασφάλισης για τα οποία πολλές φορές πρέπει να γίνει εξαγορά πλασματικών ετών. Η σύγκριση μπορεί να εφαρμοστεί μόνο κατά περίπτωση ατομική.

30. Σε ποιον απευθύνομαι για απορίες;

Για την αίτηση, τις κρατήσεις και την εξαγορά, στην υπηρεσία εκκαθάρισης μισθοδοσίας του φορέα σας. Μπορείτε επίσης να ζητήσετε βοήθεια από την ΠΑ.ΣΥ.ΝΟ. – Ε.Σ.Υ.

Ζ. ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΑ ΒΑΡΕΑ

31. Ποιος χρόνος μετράει στα 15 έτη και ποιος στα 12 έτη στην ειδικότητα;

Στα 15 έτη προσμετρώνται όλα τα έτη ασφάλισης σε οποιοδήποτε ταμείο κι αν έχουν διανυθεί. Στα 12 έτη που απαιτούνται στο καθεστώς των βαρέων μετράει μόνο ο χρόνος απασχόλησης «στην ειδικότητα του νοσηλευτή». Για παράδειγμα, ένσημα βαρέα από βαριές εργασίες ή οικοδομικές μετράνε μόνο στα 15 έτη, αλλά όχι στα 12, γιατί δεν αφορούν την ειδικότητα.

32. Έχω χρόνο ως συμβασιούχος στο νοσοκομείο, στο «Βοήθεια στο Σπίτι» και σε stage. Μετράει;

Κάθε περίοδος με ασφάλιση σύνταξης μετράει για τη συμπλήρωση κατ' ελάχιστον της 15ετίας.

Για τη συμπλήρωση των βαρέων:

- η σύμβαση σε νοσοκομείο με καθήκοντα νοσηλευτή μετράει για τη 12ετία εφόσον έχουν επικολληθεί βαρέα ένσημα.
- το «Βοήθεια στο Σπίτι» δεν μετράει, γιατί δεν επικολλώνται βαρέα ένσημα σε αυτά τα προγράμματα. Αν όμως από κάποιο Δήμο έχουν επικολληθεί βαρέα νοσηλευτή μετράνε κανονικά. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να γίνει έλεγχος ενσήμων.
- το stage συνήθως δεν είχε ασφάλιση οπότε δεν μετράει καθόλου.

Σε κάθε περίπτωση ο κάθε νοσηλευτής πρέπει να ελέγξει το ασφαλιστικό του ιστορικό.

33. Έχω ήδη ένσημα βαρέα ως νοσηλευτής (ιδιωτικός τομέας, ΙΔΟΧ στο Δημόσιο, συμβασιούχος με κωδικό 105, Ωνάσειο). Μετράνε χωρίς εξαγορά;

Με βάση τις σχετικές εγκυκλίους του ΙΚΑ για την απασχόληση στα βαρέα και αναλογική εφαρμογή τους στην περίπτωση των νοσηλευτών, ναι. Αναμένεται και σχετικό έγγραφο / εγκύκλιος από τον e-ΕΦΚΑ για το θέμα. Η εξαγορά υπάρχει για να πληρωθεί η εισφορά ΒΑΕ που δεν καταβλήθηκε για την περίοδο απασχόλησης στο Δημόσιο. Γι' αυτό χρόνος στην ίδια ειδικότητα, για τον οποίο ήδη πληρώθηκε εισφορά ΒΑΕ, μετράει στα 12 έτη χωρίς νέα εξαγορά.

34. Είχα εργαστεί ως αποκλειστικός νοσηλευτής σε νοσοκομείο πριν τον διορισμό. Μετράει και μειώνει την εξαγορά;

Μετράει για τη γενική προϋπόθεση της 15ετίας ο χρόνος εφόσον ήταν ασφαλισμένος χρόνος. Για να προσμετρηθούν τα ένσημα για τη 12ετία στα βαρέα θα πρέπει να είναι πραγματικά βαρέα σε ειδικότητα νοσηλευτή. Χρειάζεται έλεγχος στο ασφαλιστικό ιστορικό.

35. Μετράνε ένσημα ΒΑΕ πριν το 1991; Επηρεάζει κάτι ότι είμαι ασφαλισμένος πριν το 1993;

Για την εφαρμογή της διάταξης δεν υπάρχει διαχωρισμός σε παλιούς (πριν το 1993) και νέους ασφαλισμένους. Οι εισφορές, η εξαγορά και οι προϋποθέσεις είναι ίδιες για όλους. Χρόνος βαρέων πριν το 1991 στην ίδια ειδικότητα αντιμετωπίζεται όπως κάθε άλλος χρόνος ΒΑΕ, εφόσον αποδεικνύεται με τα ένσημα.

36. Ισχύει η ρύθμιση αν είχα ασφάλιση και σε άλλα ταμεία (διαδοχική ασφάλιση);

Ναι. Η ρύθμιση αφορά όσους είναι σήμερα στη συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου και δεν αποκλείει όσους έχουν και άλλους χρόνους ασφάλισης. Ο χρόνος στα άλλα ταμεία μετράει.

37. Υπηρετώ σε ΣΑΕΚ (σχολή βοηθών νοσηλευτών) του Υπουργείου Υγείας σε νοσοκομείο. Μετράει ως ΒΑΕ;

Όχι. Η ρύθμιση αφορά όσους ασκούν καθήκοντα νοσηλευτή, ενώ στις ΣΑΕΚ τα καθήκοντα είναι εκπαιδευτικά, παρότι η σχολή λειτουργεί μέσα στο νοσοκομείο. Δεν προβλέπεται κάτι για τις ΣΑΕΚ.

38. Διορίστηκα το 2011 και δεν είμαι στα ΒΑΕ. Γιατί;

Όσοι διορίστηκαν από 1.1.2011 χωρίς προηγούμενη απασχόληση με κάποιο άλλο καθεστώς σε Δημόσιο ακολουθούν τους κανόνες του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και καλύπτονται ήδη από τον Κανονισμό ΒΑΕ για την κύρια σύνταξη. Αν διοριστήκατε το 2011 αλλά είχατε ήδη απασχόληση στο Δημόσιο πριν το 2011, πιθανότατα παραμείνατε στο καθεστώς του Δημοσίου, που δεν είχε βαρέα έως τώρα. Σε αυτή την περίπτωση μπορείτε να κάνετε αίτηση. Αν είστε στο καθεστώς ΙΚΑ ως νοσηλευτής και δεν πληρώνετε εισφορά βαρέων θα πρέπει να απευθυνθείτε στην υπηρεσία μισθοδοσίας.

Η. ΕΞΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

39. Μου λείπουν 2 χρόνια για τα 40 έτη. Μπορώ να τα εξαγοράσω ως ΒΑΕ;

Όχι. Η εξαγορά του άρθρου 40 αφορά μόνο χρόνο πραγματικής απασχόλησης που έχετε ήδη δουλέψει στην ειδικότητα. Μετατρέπει αυτόν τον χρόνο σε ΒΑΕ, δεν προσθέτει νέα έτη. Για να αυξηθούν τα συνολικά έτη σε 40 και να λάβετε πλήρη σύνταξη στα 62 χρειάζεται εξαγορά πλασματικού χρόνου με τις γενικές διατάξεις.

40. Αν εξαγοράσω χρόνο με δόσεις, θα μειωθούν οι άλλες κρατήσεις επειδή μειώνεται ο μισθός;

Όχι. Οι εισφορές υπολογίζονται επί των μεικτών συντάξιμων αποδοχών, όχι επί του καθαρού που μένει μετά τις κρατήσεις. Η δόση της εξαγοράς υπολογίζεται μία φορά, στις αποδοχές του μήνα της αίτησης, και είναι σταθερή. Οι υπόλοιπες κρατήσεις ακολουθούν τις συντάξιμες αποδοχές κάθε μήνα.

41. Οι κρατήσεις είναι ίδιες για όλους ή ανάλογες με το μισθολογικό κλιμάκιο;

Ανάλογες. Τα ποσοστά είναι ίδια για όλους (3,45% ο εργαζόμενος, 5,60% η εξαγορά), αλλά εφαρμόζονται στις συντάξιμες αποδοχές του καθενός. Όσο μεγαλύτερο το κλιμάκιο, τόσο μεγαλύτερο το ποσό σε ευρώ.

42. Συμφέρει να εξαγοράσω τώρα ή προς το τέλος της καριέρας;

Το κόστος υπολογίζεται στις αποδοχές του μήνα της αίτησης. Επειδή ο μισθός ανεβαίνει με τα χρόνια και τα ΜΚ, μια νωρίτερη αίτηση κοστίζει συνήθως λιγότερο και αφήνει περισσότερους μήνες για δόσεις πριν τη σύνταξη. Αν το υπόλοιπο δεν έχει εξοφληθεί όταν αποχωρήσετε για συνταξιοδότηση, παρακρατείται έως 1/4 της σύνταξης. Η εγκύκλιος δεν αναφέρει αν η αίτηση εξαγοράς δεσμεύεται από την εξάμηνη προθεσμία.

Θ. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ

43. Τι κερδίζω με τα βαρέα, εκτός από την έξοδο στα 62;

Το βασικό όφελος είναι ότι μπορείτε να συνταξιοδοτηθείτε στα 62 χωρίς να έχετε 40 έτη, με ελάχιστο 15. Στις γενικές διατάξεις χρειάζονται τα 62 με 40 έτη για την πλήρη και ανώτατη σύνταξη το νωρίτερο δυνατόν. Άρα το όφελος αφορά όσους δεν θα έχουν 40 έτη στα 62. Αν πληρώσετε εισφορές ΒΑΕ αλλά τελικά φύγετε με τις γενικές διατάξεις, παίρνετε προσαύξηση στην ανταποδοτική σύνταξη.

44. Η σύνταξη στα 62 είναι πλήρης ή αναλογική; Αν έχω 32 έτη, θα πάρω τα 32/40;

Η σύνταξη στα 62 με το καθεστώς των βαρέων είναι πλήρης και αναλογική. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει μείωση λόγω ηλικίας. Το ποσό όμως υπολογίζεται με τα έτη που έχετε πραγματικά. Η σύνταξη έχει δύο μέρη:

- Εθνική σύνταξη που είναι 446,86 € το 2026.
- Ανταποδοτική σύνταξη που είναι ποσοστό του μέσου συντάξιμου μισθού από το 2002 ως την έξοδο.

Τα έτη μετά τα 30 μετράνε πολύ περισσότερο καθώς ανεβαίνει το ποσοστό αναπλήρωσής σε 1,98% έως 2,55% το χρόνο, έναντι 0,77% για τα πρώτα 15 και 1% ως τα 30. Γι' αυτό για παράδειγμα με 32 έτη το ανταποδοτικό μέρος είναι περίπου 30% του συντάξιμου μισθού και με 40 έτη 50%.

45. Πώς υπολογίζεται η σύνταξη με ΒΑΕ και πώς με το καθεστώς του Δημοσίου;

Με τον ίδιο τρόπο. Εθνική σύνταξη και ανταποδοτική σύνταξη. Τα βαρέα αλλάζουν την ηλικία και τα έτη που χρειάζονται, όχι τον τύπο υπολογισμού. Η διαφορά στο ποσό βγαίνει από τα έτη που θα έχετε όταν φύγετε και από την προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης.

46. Έχω δικαίωμα στην προσαύξηση του άρθρου 30 του ν. 4387/2016;

Μόνο αν δεν συνταξιοδοτηθείτε με τις προϋποθέσεις των βαρέων. Όσοι συνταξιοδοτούνται ως ΒΑΕ δεν την παίρνουν. Η προσαύξηση είναι 0,075% το χρόνο για κάθε μονάδα επιπλέον εισφοράς. Το ακριβές ποσό το υπολογίζει ο e-ΕΦΚΑ. Έτσι την προσαύξηση θα μπορούν να λάβουν όσοι έχουν πληρώσει εισφορές στα βαρέα αλλά συνταξιοδοτούνται είτε με το καθεστώς των 40 ετών στα 62 είτε στα 67.

47. Θα πάρουμε κανονικά εφάπαξ;

Ναι. Το άρθρο 40 δεν αλλάζει τους κανόνες του εφάπαξ. Το ποσό όμως εξαρτάται από τα έτη υπηρεσίας, οπότε αν φύγετε νωρίτερα με λιγότερα έτη θα είναι μικρότερο. Δεν μπορεί να γίνει εξαγορά στο εφάπαξ.

48. Αν στα 62 αλλάξω γνώμη, μπορώ να μείνω έως τα 65 ή τα 67;

Ναι. Η συνταξιοδότηση στα 62 είναι δικαίωμα, όχι υποχρέωση. Μπορείτε να συνεχίσετε έως το όριο υποχρεωτικής αποχώρησης του Δημοσίου, συνεχίζοντας και τις εισφορές ΒΑΕ. Κάθε επιπλέον έτος αυξάνει τη σύνταξη.

49. Θα ανέβει στο μέλλον το όριο ηλικίας για όσους συμπληρώνουν 40 έτη;

Σήμερα ισχύουν τα 62 με 40 έτη και τα 67 με 15. Η αύξηση των γενικών ορίων ηλικίας δεν είναι κάτι προκαθορισμένο. Αλλαγές στα γενικά όρια επέρχονται μόνο σε περιόδους δημοσιονομικών κρίσεων ή εάν οι αναλογιστικές μελέτες δείξουν ότι απαιτείται άμεση αλλαγή. Με τα σημερινά δεδομένα δεν υπάρχουν αλλαγές ως το 2030 αλλά επίσης δεν φαίνεται να υπάρξουν αλλαγές τουλάχιστον ως το 2033.

Ι. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ

50. Μετράνε τα πλασματικά έτη (σπουδές, παιδιά, τριτεκνία, στρατός) για τα ΒΑΕ;

Τα πλασματικά έτη εξαγοράζονται με τις γενικές διατάξεις έως 7 έτη συνολικά. Το κόστος είναι 20% του μεικτού μισθού. Μετράνε στα συνολικά έτη ασφάλισης (για τα 40). Δεν είναι όμως πραγματική απασχόληση στην ειδικότητα, άρα δεν πρέπει να υπολογίζετε ότι μετράνε στα 12 έτη ΒΑΕ ή στα 3 της τελευταίας 17ετίας.

51. Η άδεια άνευ αποδοχών μετράει;

Ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών δεν είναι ασφαλιστικός χρόνος, δεν είναι χρόνος άσκησης της ειδικότητας, οπότε δεν μετράει ως ΒΑΕ.

52. Οι άδειες ασθενείας, μητρότητας και ανατροφής μετράνε ως ΒΑΕ;

Οι άδειες με αποδοχές, για τις οποίες καταβάλλονται εισφορές, μετράνε κανονικά ως ασφαλιστικός χρόνος. Η εξαγορά σε βαρέα μπορεί να ισχύσει και για τέτοιες περιόδους.

ΙΑ. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

53. Πώς βλέπω τα ένσημα και τον χρόνο ασφάλισής μου, ιδίως πριν το 2002;

Στον e-ΕΦΚΑ (https://www.efka.gov.gr/) με κωδικούς Taxisnet:

- «Συνοπτικό» και «Αναλυτικό Ιστορικό Ασφάλισης».
- «Ατομικός Λογαριασμός Ασφάλισης».
- Το σύστημα ΑΤΛΑΣ (https://www.atlas.gov.gr/) για την ενιαία εικόνα όλων των ταμείων.

Αν λείπουν ένσημα πριν το 2002 θα πρέπει να κάνετε αίτηση στον e-ΕΦΚΑ για ανακεφαλαίωση ενσήμων. Αν το βιβλιάριο έχει χαθεί, συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση απώλειας ασφαλιστικού βιβλιαρίου.

54. Πού απευθύνομαι για την ατομική μου περίπτωση;

Εάν χρειάζεστε συμβουλές ή έχετε ερωτήσεις μπορείτε να απευθυνθείτε στο ειδικό mail:

pasynovae@gmail.com

ΙΒ. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΑ ΒΑΕ

Το παρακάτω είναι ενδεικτικό υπόδειγμα αίτησης.

ΑΙΤΗΣΗ

Προς:

Διεύθυνση Οικονομικού / Τμήμα Μισθοδοσίας του ……

(Νοσοκομείο / Κέντρο Υγείας / ΕΚΑΒ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΟΥΝΤΟΣ/ΟΥΣΑΣ

- Επώνυμο: ……
- Όνομα: ……
- Πατρώνυμο: ……
- ΑΦΜ: ……
- ΑΜΚΑ: ……
- Ειδικότητα: ☐ Νοσηλευτής/τρια ☐ Βοηθός Νοσηλευτή ☐ Οδηγός Ασθενοφόρου ☐ Βοηθός Ασθενοφόρου Διασώστης
- Οργανική θέση / Υπηρεσία: ……
- Ημερομηνία διορισμού / πρόσληψης: ……
- Τηλέφωνο / e-mail: ……

ΘΕΜΑ: Ένταξη στο καθεστώς Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (ΒΑΕ) σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 5316/2026 (Α΄ 105) και την εγκύκλιο με ΑΔΑ Ρ99Π46ΝΛΔΓ-ΒΔ6.

Παρακαλώ:

1. Να ενταχθώ στις διατάξεις των ΒΑΕ για την κύρια σύνταξη και, κατά συνέπεια, για την επικουρική σύνταξη, και να παρακρατείται η αντίστοιχη πρόσθετη εισφορά από τις αποδοχές μου.

2. ☐ Να αναγνωριστεί ως χρόνος ΒΑΕ, με εξαγορά, ο χρόνος πραγματικής απασχόλησής μου στην ειδικότητα από ……/……/…… έως ……/……/…… στον φορέα ……, και να καταβάλω το ποσό ☐ εφάπαξ ☐ σε δόσεις.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

- Αντίγραφο ταυτότητας.

Δηλώνω ότι ασκώ καθήκοντα της ειδικότητάς μου στον παραπάνω φορέα.

Τόπος / Ημερομηνία: ……

Ο/Η αιτών/ούσα

(Υπογραφή)

ΠΑ.ΣΥ.ΝΟ. - Ε.Σ.Υ.